מכלל דעבד כשר 6אמר רב אםי אמר רבי

יוחנן אין העבר נעשה שליח לקבל גם

לאשה מיד בעלה לפי שאינו בתורת גימיז

וקרושין מתקיף לה ר' אלעזר מעמא במילתא

דליתיה הא במילתא דאיתיה כשר והא

עובד כוכבים והא כותי דאיתנהו בתורת

תרומה דנפשייהו דתנן י-העובד כוכבים

והכותי שתרמו משלהם תרומתם תרומה

ותנז גיעובד כוכבים שתרם של ישראל אפי'

ברשות אין תרומתו תרומה מאי מעמא

לאו משום דכתיב ס(אתם) יגם אתם מה

אתם ישראל אף שלוחכם ישראל ®אמרי

ל) קדושין מא:, ב) שם מא: תרומות פרק ג משנה

ט, ג) שם פ״ה מ״ה ושבת

מנג:ז. ד) ונראה כמיותרו.

סב:, יד) [תוספ׳ פ״ב] יבמות קכב, טו) [לגרש רש״ש], טו) [לקמן מו.],

יו) וויהרא ככן, יה) ודף קיז.], יע) ל"ל בשכר. רש"ש,

כ) [ל"ל יכולים].

מוסף רש"י

תרומתם תרומה. ליאסר

לזרים, דקסבר אין קנין לעכו״ם בא״י להפקיע, ומירוח עכו״ם אינו פוטר

ומירות עבר"ם חינו פוטד מן התרומה, ובמנחות (סו.) יליף לה טעמא מדגנך דגנך חרי זימני, למעוטי דיגון עבו"ם ואין מיעוט אחר מיעוט אלא

לרכות (קדושין מא:). אם

היתה עוברה זכתה לו.

וילא הולד לחירות (תמורה בה.). מיד רבו של

חבירו. שאינו רבו שלו.

לעבד זה שהוא שליח לקבל

את הגט, הואיל וזה אינו רכו (שם כה:). אבל לא מיד רבו שלו. אס היו

שניהם של איש אחד

חבירו משוחרר. שהרי הרב לא השליך גט השחרור מידו, דהואיל ונתנו לעבדו

כמי שנתנו בתפוסתו דמי

לתף שמתה בתפוסתו לתף (תמורה בה:). המשחרר חצי עבדו קנה. לחליו

והוי חליו בן חורין ואע"פ שלא שחררו כולו יש לו יד

לקבל את גיטו, דגיטו וידו

באיו כאמד (חוח). נאמנות

דעלייהו סמכינן דלריכות

נחתס (יבמות קיז. וכעי"ז

ביח. ולאו עלה סמכינן

כל כך (שם כה.) וסמכינן

איקר כתכל (שם קיז.). אשה נאמנת להביא

גיטה. ממדינת הים ואע"פ שלריכים אנו

נכתב ונחתם, דאפילו אדם

כשר הביאו לריך לומר כן

.(...)

שהכתב

פניאט פנ נוים (קדושין כג:) ששי עבדים לחיש חחד

שתרמו

גירושין הלכה ו [ופ"ג מהל' אישות ה"ב] סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי קמא סעיף לא: צא ב מיי׳ פ״ד מה פ"ד מהלכות

מרומות הל׳ : סעיף מדן

צב ג מיי׳ שם הלי ב: צג ד מיי׳ שם הל״א צג ד מיי׳ שם הל״א ופ"ג מהכ עוב... הי"ו] ופ"ב מהלי שלוחין הייו עשין פב הל' א סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי קפח

סעיף א: סעיף א: צד ה מייי פייו מהלי עבדים הלכה ח טוש"ע י"ד סימן רסז :סעיף נה צה ר מיי׳ פ״ז פ"ז מהלכות גירושיו הלכה ו סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי' קמב סעיף א:

צו ז מיי שם הני כג מור ש"ע שם סעיף יג: צו ח מיי׳ שם הל׳ ב: צח ט מיי שם והלכה ו סמג שם מוש"ע שם סעיף א:

תורה אור השלם 1. כֵּן הָרִימוּ גַם אַהֶּם מֵאַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתָּם ממנו את תרומת יי לְאַהֲרֹן הַכּּהַן: במדבר יח כח

פסקי רי"ד אמר רר אסי אמר ררי אמו וב אסי אמו ובי יוחנן אין העבד נעשה שליח לקבל גט אשה מיד בעלה לא שליח להולכה שליח לקבלה לפי שאינו בתורת גיטין וקידושין ומתני׳ דקתני נכרי לאו למעוטי עבד דעבד ונכרי לענין גיטין . וקידושין שוין הם וראיתי . כתוב במקצת ספרים עבד דעלמא דלאו דידיה ולאו דידה ולכאורה נ"ל דהיא גירסא יפה דדוקא עבד דעלמא לא חזי למיהוי שליח לא לקבלה ולא הוי שליח לקבלה דיד עבד . כיד אשה דמיא וכשקבלו ועבד דאיש נמי הוי שליח להולכה דידו כיד רבו דמי וכשנותנו לאשה כאילו רבו נתנו לה אבל לאו מילתא היא דאע״ג דאמרי שיהא שלוחו אלא כחצירו דומה ואילו שח הכעל הבער האירו שם הבער הגט בחצירו ואמר לאשה טלי גיטיך מחצרי כלום היא מגורשת גם מיד ערדו דאשה כחצרה דמי וקי"ל (לעיל כא.) חצר מהלכת ואשה עומדת בצדו דומיא דחצרה דבעי' והיא שעומדת בצד חצרה בפרק לקמן כדאמרי׳ , . הזורק (עח.) הוא דהויא מגורשת אבל שתאמר לו האשה קבל לי גיטי בלא . כפות ובלא שתעמוד בצדו בתורת שליח אינה מגורשת הלכך גירסא משבשתא היא דבכל עבד משבשות היא דבכל עבו אמרי' דאינו נעשה שליח לא לקבלה ולא להולכה

ואפילו בעבד דידהו. א״ר

ארן העבד נעשה שליח בו'. וא״ת ומתניתין ליתני עבד וכל שכן עובד כוכבים וללישנא דאמר ר' יוחנן לעיל זו אין תורה ניחא דנקט עובד כוכבים למידק דלענין כתיבה אפילו עובד כוכבים כשר אבל להך לישנא דמוקי ר' יוחנן כר"א קשה מהך דר' יוחנן דהכא

ואור״ת דנקט עובד כוכבים לאשמועי״ עובד כוכבים ונתגייר פסול אע"פ שבאותה שעה היתה דעתו להתגייר דהוי בעובד כוכבים רבותא טפי מבעבד שאין בידו להשתחרר:

לפי שאינו בתורת גיטין וקדושין. והא דמתגרשת בעבד שלה היינו מטעם חלר:

העובד כוכבים והכותי שתרמו בו'. פי׳ בקונט׳ דקסבר אין קנין לעובד כוכבים ונראה לר"י דאפילו למ"ד [לקמן מו.] יש קנין משכחת לה אכשגדלה שליש ביד ישראל וקנה ממנו עובד כוכבים ולא מיפטר מטעם ב לוקח דתבואת זרעך קרינא ביה כיון שגדלה הרבה ביד עובד כוכבים אי נמי כשורעה העובד כוכבים ומכרה לישראל וגדלה שליש וחזרג והנאה ממנו ועוד דפי' ר"ת בספ"ה דבכורות (דף יא: ד״ה טבלים) דלא מיפטר לוקח היכא דלקח קודם שנתמרח אי נמי יש) בחכר שדה מישראל חייב הגדל בו בתרומה ואפי׳ יש קנין לעובד כוכבים: תרומתו תרומה. והא דאמרי בזבחים בפ' ב"ש (דף

מה.) ופ"ק דתמורה (דף ב:) דקדשי עובדי כוכבים אין בהן משום מעילה ומפרש טעמא משום דילפינן חט חט מתרומה ובתרומה כתיב בני ישראלד חתיא כר׳ שמעון דפליג הכא בסיפא ה וברים פרק שני דקידושין (דף מה:) מייתי לה: **רתני** עובר בובבים שתרם את של ישראל בו'. הוה מני לשנויי דאתיא כרבי שמעון דסבר דליתא בתרומה דנפשיה בפרק שני דקדושין (דף מא:) אלא דעדיפא מיניה משני: מה אתם בני ברית. וא״ת דבפ"ב דקידושין (גז"ש) משמע דלרבי שמעון לא אילטריך ליה למידרש מה אתם בני ברית ומוקי לה לדרשא אחריתי וא"כ לדידיה מנא לן הא דהי"ל בכל דוכתי דעובד כוכבים לאו בר שליחות הוא לענין זכיה ורבית בפ' חיוהו נשך (ב"מ דף עה:) וי"ל דמ"מ כיון דדרשי" שליחות מתרומה מגם אתם ומינה ילפינן בעלמא מסתמא דלא מרבינן בעלמא אלא דומיא דאתם: מאל טעמא דרבי גרםי'. ולא גרסי' דר' יוחנן דבהערל (יבמות דף עת.) סבר ר' יוחנן דעובר לאו ירך אמו הוא וכן מוכח סוגיא התם: ונעשה כמי שהקנה לה אחר

מאבריה. תימה לר"י היתה עוברה היאך זכתה לו אע"ג דירך אמו הוא כיון דידה היא כיד רבה שלא שיחרר אלא העובר ואפילו שיחרר כולה חוץ מידה לא הוה לה לזכות לו דכשמשחרר כולה יש לה כח לזכות משום דגיעה וידה באין כאחד כדאמרינן בפרק קמא דקידושין (דף כג.) ד:

אדרבה איפכא מיםתברא. ורב יוסף סבר דמ״מ סיכולה

לקלקלה בחו"ל ע"י עדים וראיה שלא שלח לה הגט: וכא

דבי ר' ינאי לא ימה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחגן אין העבד נעשה שליח לקבל גם אשה מיד בעלה לפי שאינו בתורת את יחים ששנינו יהרי את גיטין וקידושין ואע"פ שפחה וולדך בן חורין אם היתה עוברה זכתה לו מאי אם היתה עוברה זכתה לו כי אתא רב שמואל בר יהודה אמר ר' יוחנן תרתי "אמר הנראים דברים "שהעבד מקבל גם לחבירו מיד רבו של חבירו אבל לא מיד רבו שלו ואם לחשך אדם לומר זו הלכה שנויה אם היתה עוברה זכתה לו אמור לו שני גדולי הדור פירשו את הדבר ר' זירא ור' שמואל בר רב יצחק חד אמר הא מני רבי היא דאמר ®המשחרר חצי עבדו קנה וחד אמר מאי מעמא דרכי בהא קסבר יעובר ירך אמו הוא ונעשה כמי שהקנה לה אחד מאבריה: בותני שיאף הנשים שאינן נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא את גיטה חמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת בעלה ייםה בין גם למיתה שהכתב מוכיח ייהאשה יעצמה מביאה את גימה ובלבד שהיא צריכה לומר בפני נכתב ובפני נחתם: גבו' והתניא רכשם שאין נאמנות לומר מת בעלה כך אין נאמנות להביא גימה אמר רב יוסף לא קשיא כאן בארץ כאן בחו"ל בארץ דלאו אדיבורה דידה קא סמכינן מהימנא בחו"ל דאדיבורה דידה קא סמכינן לא מהימנא א"ל אביי אדרבה "איפכא מסתברא בארץ דאי אתי בעל מערער משגחינן ביה דאיכא למימר לקלקולא קא מיכוונה לא מהימנא בחוצה לארץ דאי אתי בעל מערער לא

משגחינן ביה מהימנא תניא כוותיה דאביי

ר"ש בן אלעזר אומר משום ר"ע "אשה נאמנת

להביא גימה מק"ו ומה נשים שאמרו חכמים

אין נאמנות לומר מת בעלה נאמנות

להביא גימה היא שנאמנת לומר מת

בעלה אינו דין שנאמנת להביא גימה

מתכוונת לכך שתתקלקל: בחולה לחרץ. שהלריכוה לומר בפני נכתב וזהו קיומו ותו לא חיישינן לערעור ואי מערער לא מהימן:

וממקום

ה) קדושין מא:, ו) תמורה כה., ו) בכת"י חדא הך לו ע"מ שחין לרצו רשות בו מפריש תרומה הימנו ותרומתו תרומה דעבד כאשה בכל מצוח וחימא נמי דאמרן ואידך, ח) שם כה: דכשר להיות שליח לתרום: שתרמו ע"ש קדושין כג:, ט) תמורה כה: ע"ש לקמן אם שלהן תרומתן תרומה. ואסורה מא:, י) וחולין נח. וש"כן, לזרים דסבר אין קנין לעובד כוכבים יא) [לקמן סב.], יב) יבמות כה. קח., יג) לעיל ה. לקמן

מכלל דעבד כשר. וכי היכי דכשר להבאה להיות שליח להתגרשיי כך כשר

לקבלה להיות שליח להתגרש שאין חילוק טעם ביניהם: הא במילחא

דחיסיה. כגון תרומה שחסור לעבד לחכול טבל וחם יש לו טבל שניתן

בארץ ישראל להפקיע מקדושת מעשרשיי. והקדש העובד כוכבים הקדש כדילפי׳ (חולין דף יג:) מחים חים יו לרבות חת העובדי כוכבי׳ שנודרים נדרים ונדבות כישראל: אפילו ברשותו. של ישראל שעשאו שליח אין תרומתו תרומה: מאי טעמא. אינה תרומה: לאו משום. דשליחות דתרומה דכתיב כן תרימו גם אתם ודרשינן מדמצי למכתב אתם וכתב גם אתם לרבות שלוחכם ואיתקש שליח לשולחו בהאי קרא למימר דמה אתם בני ישראל אף שלוחכם ישראל ומהאי מיעוטא איכא למעוטי נמי לעבד שתרם את של ישראל ברשות: לא מה אתם בני ברית. מהולים ובאו בברית מצות: אף שלוחכם בני ברית. לאפוקי עובד כוכבים אבל עבד בן ברית הוא דכתיב (דברים כט) מחוטב עליך וגו': וחף ע"פ ששנינו. בברייתה במס׳ תמורה האומר לשפחתו הרי את שפחה וולדך בן חורין אם היתה עוברה זכתה לו לעובר בקבלת גט זה להיות משוחרר: מאי אם היתה עוברה. מה ענין שחרור אלל גט אשה דקאמר אע"פ ששנינו הא ודאי בתורת שחרור איתיה: ר' יוחנן סרתי אמר. חדא הא דגט אשה ועוד אחריתי ואמילתא אחריתי האמר אע"פ והיינו מילתא אחריתי נראין דברים שהעבד מקבל גט שחרור לחבירו: מיד רבו של חבירו. שאין רבו שלו דכיון דעבד איתיה בתורת שחרור שליח נמי מלי מיהוי: אבל לא מיד רבו שלו. אם שניהם של איש אחד דיד עבד כיד רבו דמי וכשמסרו גט בידו לא יצא גט מרשותו. ואע"ג דעבד מקבל גט לעלמו התם הוא דגיטו וידו באים כאחד דשיחרורא דידיה הוא אבל לאחרינא לא: ואם לחשך אדם. באונך להקשות ולומר הרי שנויה היא שאף

מיד רבו שלו מקבלו לחבירו ששנינו

אם היתה עוברה זכתה לו אלמא

שפחה זו מקבלתו לצורך עוברה מיד

רבה: המשחרר חלי עבדו קנה.

העבד אותו חלי: וחד אמר. מוסיף

ומסיים פירוש הדבר: מחי טעמה

דרבי בהא. הא לא חלי עבדו הוא

דתרי גופי נינהו: קסבר עובר ירך

אמו הוא. והוה ליה כחלי גופה:

בותבר' המותה ובת המותה כו'.

בכולהו מפרש ביבמותים דסניין לה

ומכוונות לקלקלה ואין נאמנות להעידה

שמת בעלה: יבמתה. אשת אחי

בעלה שונאה אותה ויראה ממנה שמא

ימות אחד משני בעליהן בלא בנים ויהו

לרות זו לזו: ומה בין גט למיתה.

מוסף תוספות

א. שתבואתו אל שונבואונו מל: בתרומה. תוס' קידושין מל: ד"ה העוכד. ב. 'זרעך', ולא. תוס' קידושין מל: ד"ה העובד. ג. הגוי. מוס' הרא"ש. T. ולא גוים. יי"ל. תוס׳ הרח״ע הי"ל. תוס׳ הרח״ע ה. דהך מתניי. תוס׳ הרח״ע. ו. שטו בקבלת[ה]. תוס׳ הרח״ע הרא״ש. ה וועי׳ רמב"ן ד"ה ונעשה .I כמי. שיט"ה ד"ה הא מני. פיי הר"ן ד"ה ואם לחשך שתי"ן. Π. שיביא הבעל. מוס' הרא"ש.

פסקי רי"ד (המשך) חיישינן שמא הם זייפוהו

נאמנות: והתניא כשם שאין נאמנות לומר מת בעלה כך אין נאמנות להביא גיטה ואסיק אביי בארץ שאינן צריכין לומר כלום ואי אתי בעל ומערער משגחי׳ ביה איכא למימר לקלקולה מכווני ולא מהימני ושמא הם זייפוהו וכתבו אותו כדי לקלקלה

דאמיתה לא מהימנין ואגט מהימנין: גבו' בארץ. שאינה לריכה לומר בפני נכתב: דחי חתי בעל מערער. ואמר לא כתבתיו:

משגחינן ביה. שהרי לא נתקיים בבית דין ואיכא למימר שזו

שהעבד מקבל גט שחרור לחבירו מיד רבו של חבירו שאינו רבו שלו שלא היו שניהם עבדים לרב אחד דכיון דעבד איתיה בתורת שחרור שלוחא נמי מצי מיהוי אבל לא מיד רבו שלו אם שניהם של איש אחד דיד עבד כיד רבו דמיא וכשמסרו בזהות שהות שלה המלומה במלומה מהלים המלומה במלומה במלומה במלומה במלומה המלומה במלומה במלומה במלומה במלומה במלומה בידול לא יצא גט מרשתור דמי כאילו מנת בתיכתו ואפיג דעבד מקבל גט לעצמו תתם הוא דגיטו וידו באין כא "דשחרורא דידיה הוא אבל לאחרים לא: **מתני"** אף הנשים שאין נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא גיטה חמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת בעלה מה בין גט למיתה שהגט כתב מוכיח: האשה עצמה מביאה גיטה ובלבד שהיא צריכה לומר בפני הדה הדה השתוח בנו בכיח מהד ב, בט יכותה והחום כנוב מדה האסו כמנה בביהו ביהו היכוב היכות אותה בכני נכתב ובפני נחתם: פ"י ביכמות בהאשה שלום (קיד), מפרש למה אלו הנטים שונאות אותה ומתכוונות לקלקלה ובעבור זה אינן נאמנות לומר מת בעלה אבל לגבי גט שכתבו מוכיח והוא ראיה בידם שהבעל נתנו להן הן נאמנות ולכולי האי לא

וממקום וייפוה הרי הן מתקיימות אותו ואי אתי בעל ומערער לא משגחי׳ ביה כדאמרינן (לעיל ג.) א״כ לא יוכלו לקלקלה ומ״ה הן אבל בחו"ל שהן צ"ל בפני נכתב ובפני נחתם ואי אתי בעל ומערער לא משגחי' ביה שכבר נתקיים הגט על פיהן נאמנות שהרי אינן יכולות לקלקלה וכל זמן שאינן יכולות לקלקלה הרי הן נאמנות ככל הנשים והימנוה רבנן כבי תרי כדין כל שליח: תניא כותיה דאביי דמוקי מתני׳ בחו״ל. ר״ש בן אלעזר אומר משום ר׳ עקיבא אשה נאמנת להביא גיטה מק״ו ומה נשים שאמרו חכמים אין נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא גיטה זו שנאמנת לומר מת בעלה אינו דין שנאמנת להביא גיטה: